

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach (Dz. U. z 2021 r. poz. 703), zwane dalej „rozporządzeniem”, zostało wydane na podstawie art. 58 oraz art. 87 § 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2026 r. poz. 622, z późn. zm.) i określa m.in. zasady naliczania odsetek za zwłokę w przypadku złożenia przez podatnika wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych.

Celem projektowanej zmiany rozporządzenia jest dostosowanie przepisów rozporządzenia do zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 29 maja 2026 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 846). Ustawa ta wprowadza nową ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych jaką jest możliwość umorzenia podatku przed terminem jego płatności. W przypadku, gdy znana będzie wysokość podatku (podatnik złoży deklarację lub organ podatkowy doręczy mu decyzję ustalającą zobowiązanie podatkowe), podatnik będzie mógł złożyć wniosek o umorzenie podatku, zanim upłynie termin jego płatności. Podatnicy będą mogli występować z wnioskiem o nową ulgę poczynawszy od terminu wejścia w życie ustawy nowelizującej z dnia 29 maja 2026 r., tj. od dnia 1 października 2026 r.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie rozgranicza sposób naliczania odsetek za zwłokę w przypadku odmowy umorzenia zaległości podatkowej w zależności od tego, czy decyzja odmawiająca umorzenia została doręczona podatnikowi przed czy po upływie dwóch miesięcy od dnia wniesienia podania (§ 8 rozporządzenia). W przypadku doręczenia przez organ podatkowy decyzji odmawiającej umorzenia zaległości podatkowej po upływie 2 miesięcy od złożenia podania, rozporządzenie przewiduje ochronę podatnika w postaci nienaliczania odsetek za zwłokę za ten okres (§ 8 pkt 2 rozporządzenia).

Rozporządzenie nie uwzględnia nowej ulgi w postaci umorzenia podatku. Zasadne jest objęcie podatników składających wnioski o umorzenie podatku analogiczną ochroną przed naliczaniem odsetek w przypadku przedłużającego się postępowania w sprawie umorzenia podatku jaka jest obecnie zarezerwowana dla podatników występujących z wnioskiem o umorzenie zaległości podatkowej.

W związku z powyższym proponuje się zmianę wspomnianego wyżej § 8 rozporządzenia, która uwzględni również podatników składających wnioski o umorzenie podatku. Zgodnie z projektowanym przepisem w przypadku decyzji odmawiającej umorzenia podatku wydanej przed upływem 2 miesięcy od dnia wniesienia podania odsetki będą naliczane od dnia następującego po upływie terminu płatności (§ 8 pkt 1 rozporządzenia). Natomiast jeżeli decyzja odmawiająca umorzenia podatku zostanie doręczona podatnikowi po upływie 2 miesięcy, odsetki będą naliczane od dnia następującego po dniu doręczenia decyzji (§ 8 pkt 2 lit a rozporządzenia).

Podkreślenia wymaga, że dotychczasowy sposób naliczania odsetek za zwłokę w przypadku odmowy umorzenia zaległości podatkowej nie ulega zmianie, a jedynie regulacje obowiązującego § 8 pkt 1 i 2 będą umiejscowione w § 8 pkt 1 i 2 lit. b. Tym samym sytuacja podatników składających wnioski o umorzenie zaległości podatkowej i otrzymujących decyzję o odmowie umorzenia zaległości również się nie zmieni. Zasadą jest, że odsetki za zwłokę nalicza podatnik (art. 53 § 3 ustawy – Ordynacja podatkowa) i podlegają one naliczeniu do dnia zapłaty zaległości podatkowej, włącznie z tym dniem (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia). Oznacza to, w przypadku dokonywania przez podatnika po dniu wejścia w życie projektowanego rozporządzenia zapłaty zaległości podatkowej, której umorzenia organ podatkowy odmówił, bez względu na to, kiedy ta odmowa nastąpiła, podstawę prawną naliczania odsetek za zwłokę od zaległości podatkowej będą stanowiły przepisy § 8 rozporządzenia w nowym

brzmieniu (jako przepisy obowiązujące w dniu zapłaty), aczkolwiek sposób naliczania odsetek będzie taki sam jak dotychczas.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że ulga w postaci umorzenia podatku będzie obowiązywała od 1 października 2026 r. i dopiero począwszy od tego dnia będzie możliwe składanie wniosków o udzielenie tej ulgi, a tym samym prowadzenie postępowania w tych sprawach, nie zachodzi potrzeba regulowania kwestii intertemporalnych.

Przewiduje się, że rozporządzenie wejdzie w życie 1 października 2026 r. (**§ 2 projektu**). Jest to termin, od którego, zgodnie ze wskazaną wyżej ustawą z dnia 29 maja 2026 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, podatnicy będą mogli składać wnioski o umorzenie podatku.

Niniejsze rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z czym nie podlega procedurze notyfikacji na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu celem uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia, w przypadkach określonych w obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisach Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie może mieć wpływ na jednostki samorządu terytorialnego, zatem projekt zostanie przedstawiony do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Rozporządzenie dotyczyć będzie małych i średnich przedsiębiorców ubiegających się o umorzenie podatku. W takim przypadku, mali i średni przedsiębiorcy, podobnie jak inni podatnicy, będą chronieni przed zapłatą odsetek w przypadku rozpatrywania przez organy wniosku o ulgę powyżej 2 miesięcy.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2026 r. poz. 936) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.